

Aan Provinciale Staten van de provincie Fryslân

Datum 9 april 2024
Ons kenmerk 44-24
Betreft Oproep over motie Frjemd Nationaal programma Landelijk gebied

Beste leden van de Provinciale Staten van de provincie Fryslân,

Op 10 april 2024 gaat u in de commissievergadering van Provinciale Staten met elkaar in gesprek over de motie “Frjemd” over het Fries Programma Landelijk Gebied. Deze motie doet een oproep aan Gedeputeerde Staten om in eerste instantie uitwerking te geven aan wettelijke opgaves waar provincies voor aan de lat staan. Daarnaast wordt verzocht om eventuele koppelkansen met bestaande programma’s te betrekken.

Alhoewel deze motie in eerste instantie sympathiek overkomt vrezen we voor de gevolgen daarvan voor het proces van het tot stand komen van het Fries Programma Landelijk Gebied waar we als maatschappelijke partners momenteel voor aan de lat staan. We roepen u hierbij op om deze motie nu niet in stemming te brengen en eerst ons de tijd te geven om te komen tot een maatschappelijk breed gedragen plan. Ga daarna met ons het gesprek aan. Dan kunt u komen tot een naar onze mening goed en beter onderbouwd besluit.

Fries Programma Landelijk gebied

Op 1 juli 2023 is er een concept programma landelijk gebied voor de provincie Fryslân aangeboden aan het Rijk. Dit programma geeft sturing aan de opgaven die er de komende jaren op de provincie afkomt. Naast een toekomstperspectief voor de Friese landbouw, bevat het programma voorstellen om invulling en sturing te geven aan opgaven op het gebied van klimaat, natuur/biodiversiteit, water en stikstof. Ook bevat het programma een breed gedragen sociaal economische agenda, waarbij ook gekeken wordt naar kansen op het gebied van recreatie en toerisme. Dit programma is tot stand gekomen na input van vele partijen, waaronder de partijen die deze oproep hebben ondertekend. Bij de beoordeling van het Fries programma zijn er door het ministerie van LNV complimenten gegeven aan de wijze waarop het programma tot stand is gekomen. Het plan kent een breed en uniek draagvlak.

Nadere uitwerking

De komende maanden staan in het teken van het verder uitwerken van het plan. Per gebied zal er een nadere uitwerking plaatsvinden. Dan zal ook de impact van de voorstellen duidelijk worden. Er wordt bijvoorbeeld een impactanalyse opgesteld, waaronder een milieueffectrapportage. Ook verwachten we dat er afspraken worden gemaakt over de uitvoering van het plan, waarbij de verwachting is dat de gebiedsgerichte aanpak centraal zal staan. Maatwerk per gebied zal plaatsvinden en een doorvertaling van de principes van water en bodem sturend. Wat ons betreft leidt dit tot een integraal uitvoeringsprogramma voor het gehele landelijk gebied. Ook verwachten we dat het programma een impuls gaat betekenen voor lopende en nog op te starten gebiedsprocessen.

Financiering

We snappen heel goed dat er momenteel nog onduidelijkheid is over de financiering. Daarvoor zijn we afhankelijk van wat er uit de onderhandelingen komt van de formerende partijen en het nieuwe regeerakkoord. Het is echter niet verstandig om nu al, vooruitlopend op dit regeerakkoord de ambities te temperen. De urgentie op verschillende beleidsterreinen is hoog. Financiering zou naast geld afkomstig van het Rijk, ook aangevuld kunnen worden met Europees geld. Daarbij biedt het programma kansen voor financiering van plannen die u als provincie al heeft, bijvoorbeeld als het gaat om het agrarisch natuurbeheer/Aanvalsplan Grutto, het uitvoeren van het veenweideprogramma/Feangreide Fryslân, de realisatie van het Nationale Natuurnetwerk, het programma Gastvrij Fryslân 2028, Fryslân 2025: dé ontwikkelregio op het gebied van circulaire economie en opgaven op het gebied van water(beheer).

Motie Frjemd

Wij vrezen dat de motie die nu wordt besproken lopende (gebieds) processen gaat frustreren. Deze zorg leeft bij een aantal gebiedscommissies. Dat de energie die nu aanwezig is bij de deelnemende partijen wegvloeit en dat het programma wordt gezien als een op zichzelf staande actie van Provinciale Staten. Ook zien we grote risico's dat dit een argument voor het Rijk is om het programma niet te financieren en dat het geld gaat naar provincies die uitgaan van de eisen die het Rijk stelt. Wij zien juist de noodzaak en voelen de urgentie om de komende jaren gezamenlijk aan de slag te gaan met het landelijk gebied. Daarbij willen we zelf de regie houden met als uitgangspunt: fan en foar de Mienskip.

Tot slot

We gaan graag met elkaar de uitdaging aan om de komende tijd aan de slag te gaan met een breed gedragen en integraal plan voor het landelijk gebied. De opgaven zijn groot. We hopen dat eind dit jaar dit plan gereed zal zijn en hopen dat we dan met u het gesprek kunnen aangaan. Dan kunt u komen tot een naar onze mening goed en beter onderbouwd besluit.

Deze brief is ter informatie naar Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân gestuurd.

Met vriendelijke groet,

Albert van de Ploeg voorzitter Noardlike Fryske Wâlden

Bert Hummelen provinciehoofd Staatsbosbeheer

Hans van der Werf directeur FMF

Henk de Vries directeur It Fryske Gea

Jan Spijkerboer senior adviseur gebiedsontwikkeling Kadaster

Jan Ybema Regiomanager Fryslân en Groningen Hiswa- Recron

Johannes Lankester Coördinator Netwerk Duurzame Dorpen/Doarpswurk

Jorien Bakker Natuurmonumenten Provinciaal Ambassadeur Groningen, Fryslân en Wadden

Kees Terwisscha van Scheltinga regiomanager belangenbehartiging ANWB Noord-Nederland

Keimpe Strikwerda Voorzitter Bond van Friese Vogelwachten

Maaïke Prins voorzitter Gebiedscommissie Idsegea

René Timmer Het Friesch Grondbezit,

Wiebe Bouma directeur Landschapsbeheer Friesland

Wytze Brandsma voorzitter Feriening Biologyske Boeren Fryslân